

Institutiones Theologicae Ad Usum Seminariorum

Simonnet, Edmond

Venetiis, 1731

Art. 6. Eadem traditio trium priorum Ecclesiae sæculorum, probatur
argumento præscriptionis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83594](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83594)

etiam, quasi diversitatem sonet, & ex diversitate separationem (hoc est, substantiarum discretionem) portendat Patris, & Filii, & Spiritus.

Eod. tertio saeculo S. Gregorius Thaumaturgus, Neocaesariensis Episcopus, hanc fidei expositionem scripto reliquit, quae expressissimam SS. Trinitatis fidem continet: Unus Deus Pater Verbi viventis, sapientia subsistentis, & virtutis suae, & figure, perfectus perfecti genitor, Pater Filii unigeniti. Unus Dominus, solus ex solo, figura & imago deitatis, verbum perpetrans, sapientia comprehendens omnia, & virtus, qua tota creatura fieri potuit, Filius verus veri, & invisibilis ex invisibili, & incorruptibilis ex incorruptibili, & immortalis ex immortali, & sempiternus ex sempiterno. Unus Spiritus sanctus, ex Deo substantiam habens, & qui per Filium apparuit, imago Filii perfecti, perfecta viventium causa, sanctitas sanctificationis praestatrix, per quem Deus super omnia & in omnibus cognoscitur, & Filius per omnes. Trinitas perfecta, maiestate, & sempiternitate, & regno minime dividitur, neque abalienatur. Igitur neque factum quid, aut serviens in trinitate, neque superinductum, tanquam antehac quidem non subsistens, postea vero superingressum, Neque ita desuit unquam Filius Patri, neque Filio Spiritus sanctus, sed invertibilis, & immutabilis eadem Trinitas semper.

Hanc fidei expositionem à Joanne Evangelista, jubente B. Virgine, doctum fuisse Gregorium Thaumaturgum, Gregorius Nyssenus testatur in ejus laudatione. In illa autem Gregorius Thaumaturgus, non solum trium personarum distinctionem, sed etiam illarum perfectam inter se aequalitatem confitetur; Filio ac Spiritui sancto attribuit ea, quae soli divinitati convenire possunt; & à SS. Trinitate omne creatum atque temporaneum removeret,

ARTICULUS VI.

Eadem traditio trium priorum Ecclesiae saeculorum probatur denique argumento prescriptionis.

Certissimum est universam Ecclesiam saeculo tertio fidem Dei unius in essentia, & trini in personis professam esse. Ergo eandem fidem professam etiam est duobus prioribus saeculis, & consequenter tribus primis saeculis universae Ecclesiae fides fuit, quod Deus sit unus in essentia, & trinus in personis. Duo sunt in antecedente, nempe certum esse, quod Ecclesia universa tertio saeculo crediderit Deum esse trinum in personis, & quod Deum trinum in personis crediderit nihilominus unum esse in essentia.

Primum itaque probatur, 1. Ex facto Praxeae. Cum enim Praxeas in eunte tertio saeculo Romam venisset sub Zephyrino Pontifice, & Patrem, Filium, ac Spiritum sanctum esse rem trinominem tantum, palam dicere coepisset, hanc doctrinam, ut impiam novitatem, damnare iussus & coactus est; imò & Pontifici exhibere chyrographum, in quo emendationem suam profitebatur, à se inventam novitatem damnabat, & Ecclesiae se obsecuturum, ejusque doctrinae constanter adhaerurum pollicebatur. Nemo tamen tunc Praxeae patrocinium suscepit, nemo Zephyrinum improbavit. Quod tamen, nisi tunc de Praxeani dogmatis impietate constitisset, multi fecissent, & inter alios proculdubio Tertullianus, tunc Montanista, & Catholicis, ac maxime Romanis insensibilissimus. Imò verò cum aliquantò post Praxeas, qui simulatè tantum, & ne ipse damnetur, opinionem suam damnaret, iterum, deposita larva, erupisset, Tertullianus in eum, ut veritatis Catholicae hostem, insurrexit, & ejus dogmata integro libro confutavit, in quo dicit eum haeresim intulisse, & vocat eum hefernum Praxeam, propter doctrinae novitatem. Denique lib. de Praescript. c. ult. illum aliis haeticis accenset his verbis: *Post hos omnes etiam Praxeas quidam haeresim introduxit, quam Victorinus corroborare curavit. Hic Deum Patrem omnipotentem Jesum Christum esse dicit; hunc crucifixum passumque contendit; mortuum praeterea se ipsum sibi* Siraanet Theol. Tom. I.

sedere ad dexteram suam, cum prophana & sacrilega temeritate proponit. Haec autem, nemine reclamante, scribebat, & vulgabat Tertullianus. Imò Tertulliano expressè suffragatus est S. Cyprianus in epist. ad Jubajanum, ubi Praxeam cum suis gregariis sub Patricapassionum nomine annumerat ceteris haeticorum pestibus, & gladiis ac venenis subvertentibus veritatem.

Prob. 2. Ex facto Sabellii: nam cum Sabellius hoc eodem saeculo circa annum 57. Praxeantum dogma disseminare coepisset in Lybia, S. Dionysius Alexandrinus, coacta Alexandria Synodo, hominem ut haeticum, & divinitatis inimicum abdicavit, ut referatur in libello synodico, variisque scriptis doctrinam ejus ut impiam & blasphemam insecutus est. De ea sic loquitur apud Eusebium lib. 7. hist. c. 5. in quadam sua ad Xistum Romanum Pontificem epistola: *Quod autem dicam de ea doctrina, quae apud Ptolomaida Pentapoleos civitatem nuper exorta est, plena blasphemii in Deum Patrem, & Dominum nostrum Jesum Christum, negans esse verè eum Filium Patris, nec primogenitum omnis creature, simul & sancti Spiritus auferens intellectum? Pro quibus cum utraque partes ad me venissent, & praesentibus fratribus, quae commota fuerant, discussissent, etiam litteris, prout Deus dedit parvitati meae, persecutus sum, & scripsi, singula quaeque diligenter exponens, quorum tibi exemplaria transmissi.*

Ex his apertè habetur Dionysium Alex. opinionem Sabellii de Trinitate, ut plenam blasphemiam, in Episcoporum conventu damnavisse, & scriptis litteris diligenter confutasse, quarum exemplaria ad Xistum Pontificem, ut supremum depositi fidei custodem transmissit. His autem acceptis litteris, Sedes Apostolica non modò causam Sabellii contra actorem Dionysium non suscepit, sed è contra ipsum, ut rectè fidei adversantem, & Filium ipsum asserendo esse Patrem, & è converso Patrem esse Filium, blasphemantem proscriptis, ut ex Dionysii Romani, successoris Xisti, epistola, infra citanda, manifestè colligitur.

Prob. 3. Ex facto Pauli Samosatensis, qui eodem saeculo post annum sexagesimum Sedem Antiochenam occupavit. Cum enim rumor percrebuisse, ipsum dicere Christum purum hominem, alios Sabellii errores profiteri, atque cum ipso asserere unicam & solitariam in Deo personam seu subsistentiam, Episcopi Catholici magno numero undique semel atque iterum Antiochiam convenere. In prima quidem Synodo, ut jam superius dictum est, edita professione fidei, in qua plures in Deo hypostases confitebantur, ipsi Paulo aut sensus suos subdole occultanti, aut emendationem prae se ferenti, hac vice pepercunt: at in altera Synodo, cum tandem à Malchione Presbytero, & scholae Antiochenae Magistro convictum, quod ab regula Ecclesiastica desiscens, ad falsas & adhaerinas doctrinas transisset, anathematizarunt, & exautorarunt, ut patet ex epistola, à Synodo scripta ad omnes Catholicae Ecclesiae Episcopos, quos huic sententiae acquievisse dubium esse non potest.

Secundum, nempe quod Ecclesia tertio saeculo Deum trinum in personis crediderit nihilominus unum esse in essentia, *Prob. 1.* ex facto Dionysii Alexandrini: Contra placita Sabellii in Pentapoli graffantis, epistolam scripserat ad Ammonium & Euphranorem. Pentapolitani nonnulli, Catholici, & circa fidem rectè sentientes, quae ex causa, & quo animo scripta fuisset haec epistola ignari, judicarunt Dionysium in ea non solum personarum, sed etiam naturarum distinctionem asserere. Romani itaque descenderunt, ibique apud Dionysium Romanum Pontificem, Alexandrinum Dionysium accusarunt, quod ex unius haeresis refellenda praetextu, aliam non minus perniciosam haeresim induceret. Hac de re Romanus Dionysius ad Alexandrinum scripsit, iussitque ut se purgaret. Paruit Alexandrinus, & innocentiam suam probavit, atque objectum sibi violatae fidei crimen diluit: postulatis enim à Romano Praefule, & ab eo acceptis iis, quae sibi Romae objecta fuerant, opus edidit sub nomine

Athan. epist. de sententia Dionysii Alex.

L

Elen-

Elm-bi & Apologia, ubi sceleratam officinam Christi rebellium redarguit, & quo pacto hanc infamiam contra ipsum excitarent, demonstrat. Ex quibus verbis colligitur Pentapolitanos illos, qui Romam descenderant, à malevolis & Sabellianis hominibus incitatos fuisse ad accusandum Alexandrinum Episcopum, quem cum Romanus Episcopus ex scriptis ejus comperisset rectè sentire de Trinitate, & solam hypostaseon, non essentiarum distinctionem asseruisse & asserere, orthodoxum pronunciavit: Alexandrinus enim Episcopus, post hanc accusationem sibi intentatam, mansit in communione Ecclesiae, in eaque defunctus est.

Prob. 2. Ex facto Dionysii Romani, quem ex occasione accusationis Alexandrino intentatae, facto Episcoporum conventu, eos, qui personas divinas non solum hypostasi, sed natura & essentia dividerent, damnaſſe, colligitur, 1. ex Athanasio, loco ad marginem citato, ubi ait: Porro ex Dionysii Romani voluminibus, contra eos, qui Filium Dei opus aut creaturam asseverant scriptis, clarè ostenditur haereticum Christo rebellium Arianorum non jam primum, sed olim ab omnibus damnatum fuisse, Romano scilicet Pontifice judicio suo praesente.

2. Ex verbis ipsiusmet Dionysii Romani, relatis ab Athanasio in lib. de decretis Synodi Nicenae. Deinceps, inquit, adversus eos dicam, qui dividunt, & fecant, & evertunt religiosissimum dogma Ecclesiae Dei; monarchiam in tres quasdam virtutes partientes, & divinas hypostases ac deitates tres. Nam audia quosdam apud vos esse, institutores & doctores divini verbi, qui illius opinionis auctores sunt, quae ex diametro, ut sic dicam, pugnat cum Sabellii placitis. Hic enim blasphematur, Filium ipsum asserens esse Patrem, & è converso Patrem esse Filium. At isti tres quodammodo Deos praedicant, dum sanctam monadem dividunt in tres hypostases peregrinas, à se invicem plane separatas. Etenim necesse est uniri omnium Deo Dei Verbum, & in Deo manere, & habitare Spiritum sanctum. Jam vero divinam quoque Trinitatem in unum, velut in caput quoddam, ac summam, Deum universum colligi, & coalescere, prorsus est necesse. Quippe Marcionis est insani dogma, in tria principia secare, ac dividere; quae est diabolica doctrina; non autem eorum, qui re vera discipuli sunt Christi, & Salvatoris disciplina delectantur. Nam hi Trinitatem ab Scriptura sacra praedicari plane intelligunt: tres autem Deos neque in veteri, neque in novo testamento doceri.

Ex hoc vel solo testimonio apparet universae Ecclesiae saeculo tertio fidem fuisse, quod tres sint in Deo personae, unam essentiam habentes. Ibi enim summus Ecclesiae Pontifex Dionysius expressè affirmat, Sabellium, asserendo unam & eandem esse hypostasim Patris & Filii, blasphemare; eos qui dicunt non solum tres hypostases, sed etiam tres essentias, religiosissimum dogma Ecclesiae Dei evertere; eorum, qui Deum in tria principia secant, dicendo tres naturas, doctrinam esse diabolicam, non christianam; eos denique, qui Salvatoris disciplina delectantur, & re vera Christi discipuli sunt, proindeque vera Ecclesiae membra, propter divinas Scripturas credere personarum trinitatem in unitate divinitatis, credere tres personas divinas, unum Deum; tres, inquam, personas propter triplicem substantiam, unum Deum propter unam in triplici substantia deitatem.

Adhuc tamen ex dictis haecenus hoc art. sic argumentor. Qui saeculo tertio negarunt personarum divinarum trinitatem, infamati sunt ut haeretici, ut prophanae & sacrilegae novitatis auctores, ut falsa & adulterinae doctrinae sectatores, ut contra fidem blasphemantes. Item hanc suam doctrinam ab Ecclesia coacti sunt ejurare, & oppositam profiteri. Item in contumacia sua perseverantes, damnati, praecisi, & exauctorati sunt. Ergo negare personarum divinarum trinitatem, falsum, sacrilegum, prophanum, blasphemum, verbo divino contrarium censebat Ecclesia saeculo tertio, & consequenter se-

culo tertio, quod personae divinae sint tres, fuit dogma Ecclesiae.

Similiter, qui saeculo tertio dicebant in Deo non solum personas tres, sed etiam tres naturas, damnabantur ut evertores dogmatis Ecclesiae Dei, & doctrinae diabolicae defensores, atque inobedientes Christo. Item qui de hac doctrina insimulabantur, cogebantur rationem reddere fidei suae; & si in fidelium communione manere vellent, innocentiam suam purgare, obiectum sibi crimen diluere, & ad hunc finem apologias condere, in quibus ostenderent se tenuisse & tenere oppositam doctrinam, se non plures, sed unam tantum in Deo essentiam & docuisse & docere. Ergo manifestum est, quod trinitatis personarum divinarum una sit tantum essentia, Ecclesiae dogma fuisse saeculo tertio.

Jam sic relinquo. Quod sint tres in Deo personae, fuit Ecclesiae dogma saeculo tertio. Ergo fuit etiam saeculo secundo. Nam si alia fuit Ecclesiae doctrina saeculo secundo, saeculo tertio mutata est doctrina Ecclesiae. Atqui hoc dici non potest. 1. Enim dici non potest, quo hujus saeculi tempore, quo auctore, quae ex occasione vel causa, in qua regione inducta sit haec mutatio. 2. Si talis mutatio re ipsa hoc saeculo facta est, jam omnes Ecclesiae post medium saeculi, ut patet ex Conciliis Antiochenis contra Paulum Samosatenum celebratis, pervalerat, nemine reclamante: nam reclamationis contra talem mutationem facta nullum erat vestigium. Atqui quod in tantam & tam perniciosam mutationem, ac corruptionem doctrinae Catholicae tam brevi tempore, tanta facilitate, & consensione conspirant omnes omnino Ecclesiae, omnes omnino Ecclesiae Praeules atque Doctores, prorsus incredibile est, Ergo, &c.

Præterea, si talis mutatio facta est saeculo tertio, certè dici debet facta sub Zephyrino Pontifice, qui Praxeam dicentem unicam in Deo hypostasim, compulsi ad publicam sui dogmatis retractationem, & ad exhibendum chryographum, in quo tres personas confiteretur. At quis ausit asserere sanctissimum illum Pontificem Ecclesiae doctrinam corrupisse; quis tantum ei scelus in tota antiquitate impexit? Quomodo Tertullianus Monranista, in Zephyrinum ob concessam mœchis publicis, acta publica poenitentia, veniam, tot congestis conviciis, tantum violatae fidei crimen silentio praetermisit? Imò quomodo Zephyrini factum approbavit, contra Praxeam ut sacrilegae novitatis auctorem scribendo, eumque ceteris haeticis, qui contra Ecclesiam eatenus insurrexerant, accensendo?

Denique quod Zephyrinus tres personas defendendo, non mutavit Ecclesiae doctrinam, novitatem inducendo, sed antiquam & ab Apostolis traditam doctrinam propugnari, testatur ipse Tertullianus lib. contra Praxeam c. 1. cum de Praxeâ dicit: *Iste primus ex Asia hoc genus pervertitatis intulit Romano humo.* Itaque, Tertulliano teste, ante Praxeam nemo Romae docuerat unicam in Deo esse hypostasim, & eatenus Praxeana dogma inauditum fuerat in Ecclesia Romana, proindeque eatenus semper & ab omnibus in Ecclesia Romana praedicata fuerat & credita personarum divinarum trinitas. Ergo circa trinitatem personarum divinarum eadem fuit Ecclesiae doctrina tertio & secundo saeculo. Ergo etiam primo. Nam si alia fuit Ecclesiae doctrina saeculo primo, facta est in illa mutatio secundo saeculo; quod non potest dici; alioquin dicatur, quandonam, quo auctore, quo sub caelo coeperit? quomodo Ecclesiae partes omnes, nemine contradicente, pervaserit? Certè, si haec mutatio secundo saeculo facta est, contigit vivente adhuc Policarpo, qui morti proximus, personarum divinarum trinitatem & aequalitatem clara voce confessus est, adstantibus magno numero Ethnicis, Judaeis, & Christianis. Quomodo ergo vir tantus, ab Apostolis edoctus, & conversatus cum multis ex eis, qui Dominum viderunt, ut testatur alicubi S. Irenaeus, in pravam adeo & impiam mutationem consensit? & si consensit, quomodo-

quomodo de illo dicere potuit Irenaeus: *Hic docuit semper, quae ab Apostolis didicerat, quae ab Ecclesia tradidit, & sola sunt vera?* Ergo doctrina Ecclesiae circa trinitatem personarum fuit eadem primo & secundo saeculo. Sed etiam eadem fuit, ut ostensum est, secundo & tertio. Ergo quod tres sunt personae divinae, dogma fuit Ecclesiae tribus primis saeculis.

Similiter, quod una sit, non triplex, essentia personarum divinarum, fuit Ecclesiae dogma saeculo tertio, ut demonstratum est. Ergo fuit etiam primo & secundo saeculo. Nam si alia fuit Ecclesiae doctrina primo saeculo, mutata est secundo, vel tertio. Talis autem mutationis, aliquando facta in Ecclesia, nullum indicium proferri potest. Præterea fieri non potuit, in tota præsertim Ecclesia, absque maxima contradictione. Talis autem contradictionis ubinam vel levissimum superest vestigium? Igitur ex dictis hæc tenetis manet probatum, Ecclesiam universalem totis tribus primis saeculis trinitatis personarum divinarum in unitate essentiae fidem habuisse.

ARTICULUS VII.

Denique pluralitas personarum divinarum in unitate essentiae, probatur ex Conciliis generalibus, saeculo quarto & sequentibus in Ecclesia celebratis.

1. Nicaenum Concilium saeculo quarto dicit in Symbolo: *Credimus in unum Deum Patrem omnipotentem In unum Dominum Jesum Christum Filium Dei, ex Patre natum ... Genitum, non factum, consubstantialem Patri & in Spiritum sanctum, Quod symbolum eodem saeculo confirmat Constantinopolitanum I. his verbis: Fidem non violandam Patrum trecentorum decem & octo, qui apud Nicaeam Byzantiae convenuerunt, sed manere eam firmam & stabilem, illudque totidem verbis adoptat, nisi quod pro Spiritus sancti divinitate, & ejus ex Patre processione, expressè contra Macedoniam asserenda, addat hæc verba: Dominum & vivificantem, ex Patre procedentem, cum Patre adorandum & conglorificandum, qui locutus est per Prophetas.*

2. Quinto saeculo Ephesina Synodus act. 6. post relatum Nicaenum Symbolum, prohibet ne quis contrariam huic Symbolo fidem teneat aut doceat: *Hic igitur perlectis, statuit sancta Synodus alteram fidem nemini licere proferre, aut conscribere, aut componere, præter definitam à sanctis Patribus, qui in Nicaea cum Spiritu sancto congregati sunt.* Primæ sessionis initio utrumque Symbolum, Nicaenum scilicet & Constantinopolitanum posuerat pro regula fidei, & decisionis in causa Nestorii faciendæ.

Concilium Chalcedonenſe, eodem saeculo celebratum, utrumque idem Symbolum amplectitur his verbis: *Statuimus igitur, ordinem & omnes fidei formulas custodientes, etiam sanctam Synodum Ephesinam ut præſulgeat quidem recte & inculpabilis fidei expositio trecentorum decem & octo sanctorum, qui in Nicaea sub Constantino pie memorie Imperatore conveniunt. Contineatur & centum quinquaginta Patrum sanctorum in urbe Constantinopolitana decretum, ad peremptionem quidem sectarum tunc pullulantium, confirmationem vero ipsius Catholice atque Apostolice nostrae fidei.*

3. Saeculo sexto Conc. Constantinop. II. act. 6. laudat & approbat utrumque idem Symbolum in hunc modum: *Sufficeret quidem ad plenissimam pietatis agnitionem & confirmationem sapientissimum hoc divine gratiae Symbolum: de Patre enim & Filio & Spiritu sancto doctrinam perfectam edocet, & incarnationem Domini fideliter suscipientibus manifestat. Sed quoniam hi, qui prædicationem veritatis destruere nituntur, quasdam per proprias hereses vocum novitates paraverunt ... idcirco omnem adversus veritatem opponendam ab ipsis machinationem volens excludere hæc sancta & magna universalis Synodus, antiquam prædicationem immobilem docens, statuit præcipue trecentorum decem & octo sanctorum Patrum fidem incontinenti.* Simomet Theol. Tom. I.

natam manere. Et propter eos, qui Spiritui sancto adversantur, Patrum paulo posteriore tempore in urbe Constantinopolitana centum quinquaginta convenientium, de substantia Spiritus sancti traditam doctrinam corroboravit.

4. Saeculo septimo Conc. Constant. III. act. 17. de utroque eodem Symbolo similiter loquitur: *Sufficebat quidem ad perfectam orthodoxae fidei cognitionem atque confirmationem, pium atque orthodoxum hoc divine gratiae Symbolum &c.*

5. Octavo saeculo Concilium Nicaenum II. sex priora & hæc tenetis laudata Concilia confirmat his verbis: *Igitur cum omni diligentia perscrutantes & investigantes, juxta scopum veritatis nobis propositum, nihil adicimus, nihil demimus: sed cuncta Ecclesia Catholica dogmata conservamus, sex universalibus Conciliis inherentes, eorum acta comprobamus, principio secundum Synodum in splendida Nicaea congregatam, inde in regia urbe, credimus in unum Deum Patrem, &c.*

6. Saeculo nono Conc. Constant. IV. actione 10. sic ait: *Credimus in unum Deum in tribus consubstantialibus & divinis ac principalibus personis ... unum quidem & singularem Deum secundum rationem substantiae, trinum autem vel tria, secundum rationem personarum predicamus.*

7. Saeculo decimo tertio Conc. Lateranense IV. sic pronunciat cap. 1. *Firmiter credimus & simpliciter confitemur, quod unus solus est verus Deus, aeternus & immensus, omnipotens, incommutabilis, incomprehensibilis & ineffabilis, Pater, & Filius, & Spiritus sanctus: tres quidem personae, sed una essentia, substantia seu natura simplex omnino. Pater à nullo, Filius autem à solo Patre, ac Spiritus sanctus ab utroque pariter, absque initio semper, & sine. Pater generans, Filius nascens, & Spiritus sanctus procedens: consubstantiales & coaequales, coomnipotentes & coaeterni, unum universorum principium. Vide etiam cap. 2.*

8. Denique saeculo decimo sexto sacrosancta Tridentina Synodus sess. 3. sic loquitur: *Ante omnia statuit & decernit (Synodus) præmittendam esse confessionem fidei, Patrum exempla in hoc secuta, qui sacrationibus Conciliis hoc scutum contra omnes hereses in principio suarum actionum apponere consueverunt: quo solo aliquando & infideles ad fidem traxerunt, hereticos expugnaverunt, & fideles confirmarunt. Quare Symbolum fidei, quo sancta Romana Ecclesia utitur, tanquam principium illud, in quo omnes, qui fidem Christi professentur, necessario conveniunt, ac fundamentum firmum, & unicum, contra quod parte inferi nunquam prevalebunt, totidem verbis, quibus in omnibus Ecclesiis legitur, exprimendum esse censuit, quod quidem ejusmodi est, Credo in unum Deum, &c. Hoc autem Symbolum Constantinopolitanum est cum additione Filioque.*

Conciliorum generalium testimonio adungere possumus Symbolum Athanasianum, quod, quia in omnibus Ecclesiis legitur, qualis sit Catholicae Ecclesiae circa Trinitatis mysterium doctrina, manifestat. In eo autem dicitur: *Fides Catholica hæc est, ut unum Deum in trinitate, & trinitatem in unitate veneremur: neque confundentes personas, neque substantiam separantes. Alia est enim persona Patris, alia Filii, alia Spiritus sancti. Sed Patri, & Filio, & Spiritui sancti una est divinitas, aequalis gloria, coaeterna maiestas.*

Præter generales Synodos possent etiam particulares citari, ut Bracarenſis II. & Toletana III. saeculo 6. Toletana IV. VI. & VIII. saeculo 7. Foro Julienſis saeculo 8. & Vormaciensis saeculo 9. in ejus fidei professione hæc leguntur: *Confitemur & credimus sanctam, atque ineffabilem Trinitatem, Patrem, & Filium, & Spiritum sanctum, unum Deum naturaliter unius substantiae, unius naturae, unius maiestatis, atque virtutis. Omittebam duas Synodos Alexandrinæ, una ante Nicaenum Concilium in causa Arii à S. Alexandro, alteram in causa Nestorii ante Concilium Ephesinum à S. Cyrillo celebratam, in quarum prima dogma Sabellii damnatum est: in altera verò Symbolum Nicaenum*